

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 5.novembra 2015. godine
Ref. br.:RK 854/15

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI44/15

Podnosilac

Hava Bajgora, Alban Bajgora i Sylejman Bajgora

Ocena ustavnosti
rešenja Direkcije za inspekcijske poslove - Sektora za izgradnju opštine
Priština br. 356-65493 od 20. marta 2015. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija i
Bekim Sejdiu, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosioci zahteva su gđa Hava Bajgora, g. Alban Bajgora i g. Sylejman Bajgora iz Prištine (u daljem tekstu: podnosioci zahteva), koje zastupa g. Fatbardh Makolli, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju rešenje (br. 356-65493 od 20. marta 2015. godine) Direkcije za inspekcijske poslove - Sektora za izgradnju opštine Priština (u daljem tekstu: Direkcija za inspekcijske poslove).

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporene odluke, kojom su navodno povređena prava podnosioca zahteva zagarantovana članom 24 [Jednakost pred Zakonom], članom 32 [Pravo na Pravno Sredstvo], članom 46 [Zaštita Imovine] i članom 54 [Sudska Zaštita Prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 56 Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 15. aprila 2015. godine, podnosioci su podneli zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 2. juna 2015. godine, predsednik Suda je odlukom br. GJR. KI44/15 imenovao sudiju Bekima Sejdiua za sudiju izvestioca. Istog dana, predsednik Suda je odlukom br. KSH. KI44/15 imenovao Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Almiro Rodrigues i Ivan Čukalović.
7. Dana 5. juna 2015. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i tražio da preciziraju poslednju osporenu odluku i da dostave druge relevantne dokumente u vezi sa slučajem.
8. Dana 17. juna 2015. godine, podnosioci su odgovorili na zahtev Suda.
9. Dana 24. juna 2015. godine, Direkciji za inspekcijske poslove je poslata kopija zahteva.
10. Dana 10. septembra 2015. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

11. U 2001. godini, g. Shefqet Bajgora, sada pokojni suprug podnositeljke zahteva gđe Have Bajgore i ujedno pokojni otac podnosioca zahteva g. Albana i g. Sylejmana Bajgore je zaključio ugovor o kupoprodaji objekta u Prištini.
12. Dana 20. marta 2015. godine, Direkcija za inspekcijske poslove (rešenje br. 356-65493) je naložila rušenje objekta g. Shefqet Bajgora, sada pokojnog supruga podnositeljke, odnosno oca podnosioca zahteva, koji su na osnovu

potvrde o porodičnoj zajednici, koja je priložena dokumentaciji slučaja, navodno njegovi nasljednici. U obrazloženju ovog rešenja je naglašeno:

“[...] Građevinski inspektor Direkcije za inspeksijske poslove opštine Priština je nakon kontrole izvršene uz zapisnik od 20.03.2015. godine, utvrdio da je: objekat [...] ozbiljno oštećen i da je nezaštićen, te da kao takav predstavlja opasnost za javno zdravlje, okolinu i stanovnike naselja.

Na osnovu člana 34. stav 1, 2 i 3 Zakona o izgradnji br. 04/L-110, člana 17. tačka 1 i 2, člana 39. tačka 3 i 4 Zakona za inspektorat životne sredine, voda, prirode, prostornog planiranja i izgradnje br. 04/L-175, člana 4. i člana 19. stav 6 tačka 6.1, 6.2 Administrativnog uputstva MŽSPP-a br. 18/2013 o minimalnim standardima i procedurama za inspeksijski nadzor i izdavanje sertifikata o upotrebi, građevinski inspektor utvrđuje da navedeni objekat predstavlja opasnost za okolinu, ugrožava imovinu drugih i predstavlja opasnost po život lica [...].”

13. Na kraju gore navedenog rešenja, naglašeno je sledeće:

“[...] PRAVNA POUKA: Protiv ovog rešenja, nezadovoljna stranka ima pravo žalbe u roku od 15 dana od dana prijema ovog rešenja. Žalba se podnosi Komisiji za razmatranje žalbi u opštini Priština.”

Navodi podnosioca

14. Podnosioci zahteva tvrde da je Direkcija za inspeksijske poslove srušila njihov objekat bez njihovog znanja i prethodnog upozorenja, samo dan nakon donošenja osporenog rešenja, čime je povredila njihovo pravo na jednakost pred zakonom, pravo na pravna sredstva, pravo na zaštitu imovine i pravo na sudsku zaštitu prava, što se garantuje Ustavom.
15. Podnosioci zahteva u nastavku tvrde da im je neuručivanjem obaveštenja o rušenju njihovog objekta *“onemogućeno pravo na podnošenje dokaza i činjenica, odnosno pravo na žalbu i učešće u upravnom postupku pred Opštinom”*.
16. Konačno, podnosioci zahteva traže od Suda da poništi osporeno rešenje kao *“protivustavno”* i da *“sanira stanje prouzrokovano od strane opštinskih organa”*, pri čemu nisu precizirali šta podrazumevaju pod saniranjem prouzrokovano stanja.

Prihvatljivost zahteva

17. Sud prvo razmatra da li su podnosioci zahteva ispunili potrebne uslove prihvatljivosti, propisane Ustavom i dalje precizirane u Zakonu i Poslovniku.
18. U tom smislu, Sud se poziva na član 113. 7 Ustava, koji propisuje:

“[...] 7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

19. Sud se poziva i na član 47.2 Zakona, koji propisuje:

“[...] Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

20. Sud se dalje poziva i na pravilo 36 (1) b) Poslovnika, koje propisuje:

“(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:

[...]

b) samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke”.

21. Kao što je gore navedeno, podnosioci zahteva osporavaju rešenje (br. 356-65493 od 20. marta 2015. godine) Direkcije za inspeksijske poslove, kojim je naloženo rušenje njihovog objekta. Podnosioci zahteva tvrde da je Direkcija za inspeksijske poslove tom prilikom povredila njihova prava zagantovana članovima 24. 32. 46. i 54. Ustava.
22. S tim u vezi, Sud primećuje da je osporena odluka zapravo prvostepena odluka u upravnom postupku pred Opštinom Priština i da je protiv iste dozvoljena žalba koja će se razmotriti od strane Komisije za razmatranje žalbi Opštine Priština.
23. Podnosioci zahteva nisu podneli Sudu nijedan dokaz koji potvrđuje da su se žalili na osporenu odluku. Pored toga, podnosioci zahteva nisu ukazali na to da li su pokušali da putem drugih pravnih sredstava osiguraju zakonska i ustavna prava, za koja tvrde da su im povređena.
24. Stoga, Sud smatra da je u ovom slučaju zahtev podnosilaca preuranjen, iz razloga što je postupak po žalbi pred drugostepenim organom Opštine Priština još uvek u toku ili zato što uopšte nije pokrenut od strane podnosilaca zahteva.
25. Pored toga, Sud primećuje da postoje druga pravna sredstva koja podnosioci zahteva mogu da iscrpe u vezi sa svojim žalbama i da je njihova odgovornost da iskoriste sva delotvorna pravna sredstva pre nego što podnesu zahtev za ocenu ustavnosti nekog akta nekog javnog organa pred Ustavnim sudom.
26. Sud naglašava da princip subsidiarnosti zahteva da pre nego što se obrate Ustavnom sudu, podnosioci zahteva moraju da iscrpe sve proceduralne mogućnosti u redovnom postupku kako bi se sprečila povreda ljudskih prava i sloboda zagantovanih Ustavom ili ispravile eventualne povrede prava zagantovanih Ustavom.
27. Obrazloženje za pravilo iscrpljivanja je da priušti nadležnim organima, uključujući i redovne sudove, mogućnost da spreče ili isprave navodne povrede Ustava. Ovo pravilo se zasniva na pretpostavci da pravni poredak Kosova obezbeđuje delotvorna pravna sredstva protiv povrede ustavnih prava. Ovo je važan aspekt subsidiarnog karaktera Ustava (vidi: rešenje o neprihvatljivosti: *AAB-RIINVEST D.O.O., Priština protiv Vlade Republike Kosovo*, KI41/09 od

21. januara 2010. godine, i vidi: *mutatis mutandis*, ESLJP, *Selmouni protiv Francuske*, br. 25803/94, odluka od 29. jula 1999. godine).

28. Kao rezime, Sud smatra da u ovom slučaju ne postoji konačna odluka nadležnog organa koja bi u ovoj fazi mogla da bude predmet razmatranja od strane Ustavnog suda. Shodno tome, Sud smatra da je zahtev podnosioca preuranjen, zbog toga što nisu iscrpljena sva raspoloživa pravna sredstva, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47.2 Zakona i pravilom 36 (1) b) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 47. Zakona i pravilom 36 (1) (b) Poslovnika, dana 10. septembra 2015. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv;
- II. Da dostavi ovu odluku stranama i da objavi ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona o Ustavnom sudu, i
- III. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Bekim Sejdiu

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi